

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: **Informovanost žen o prevenci karcinomu prsu**

Autor: **Monika Vytlačilová**

Téma bakalářské práce je vhodně zvolené a aktuální. Karcinom prsu patří mezi nejčastější nádory žen České republiky a jeho incidence se bohužel stále zvyšuje. Proto je třeba se zabývat otázkami prevence a informovanosti žen o jejích možnostech.

Teoretická část:

Celkově je práce sepsána na 77 stranách, přibližně polovina je věnována teoretické části, polovina pak části empirické. Cíle práce jsou jasně definovány. Teoretická část práce je logicky seřazena do tří podkapitol, které se věnují anatomii a fyziologii prsní žlázy, problematice samotného karcinomu prsu (rozdělení, symptomy, diagnostika, léčba, rizikové faktory) a prevenci. Teoretická část práce je celkem přehledná, nicméně v některých částech se studentka vyjadřuje nepřesně, což snižuje hodnotu práce, např.:

s. 24 - „Sestra podává pacientovi ústní i písemné informace o léčbě chemoterapií,...“. Zásadní informace o léčbě podává lékař, což v práci není uvedeno.

s. 31 – „společenskou prevenci mají na starost ministerstvo, organizace...“;

s. 33 – „Dále následuje vlastní mamografie. Praktikuje se dvojím čtením mamografických snímků dvěma nezávislými zkušenými rentgenology.“; Mamografické vyšetření spočívá ve speciálním rtg snímku a následném popisu 2 lékaři.

s. 33 – „V „Sazebníku výkonů“ byl vytvořen nový zákon určený pro screeningová vyšetření.“; žádný zákon v sazebníku není; a podobně.

V podkapitole „Možnosti prevence karcinomu prsu“ studentka píše pouze o prevenci sekundární. Dle mého názoru by zde mohla alespoň jako úvodní větu zmínit, že tato je vlastně klíčová, neboť prevence primární je v podstatě těžce realizovatelná.

Empirická část

Výzkumný problém je definován jasně. Autorka si klade za cíl zjistit informovanost žen v oblasti prevence karcinomu prsu. Stanovuje si čtyři dílčí cíle, které jsou srozumitelné a jasně vytyčené.

Za metodu výzkumu byl zvolen dotazník, který se skládá z 21 položek. Obsahuje otázky uzavřené i dvě otázky otevřené. Dotazník vypracovala studentka sama. Otázky jsou vhodně zvolené, k dotazníku nemám připomínky. Kladně hodnotím skutečnost, že byla nejprve provedena pilotní studie, na jejímž základě studentka svůj dotazník v některých bodech popravila.

Vzorek tvoří celkem 87 žen ve věkové skupině 25 – 69 let. Pro analýzu výsledků byly ženy rozděleny do dvou skupin (25 – 44; a 45 – 69 let). Rozdělení bylo zvoleno na základě úhrady preventivního mamografického vyšetření zdravotními pojišťovnami v rámci preventivního programu karcinomu prsu v České republice. Vzorek respondentů považuji pro daný typ práce za dostatečný. Připomínku mám k větě: „Celkem bylo rozdáno 100 dotazníků, správně vyplněných se mi vrátilo 87 (100 %)“. Návratnost dotazníku byla 87%ní (87 ze 100 je 87 %)! Studentka chtěla zřejmě vyjádřit, že 87 dotazníků pak dále pro analýzu brala jako 100 %, je ale třeba vyjadřovat se přesně.

Výsledky výzkumu jsou analyzovány podle jednotlivých otázek dotazníku. Výsledky jsou prezentovány formou tabulek a grafů, poté jsou popsány. Údaje jsou uváděny v absolutních číslech i procentuálně. Většinou se nejprve výsledky popisují, teprve potom se uvedou tabulky a grafy, které odkazují na detailnější informace. V otázce č. 5 se najednou v položce celkem objevuje 48 a 105 %, přitom v jednotlivých řádcích jsou procenta počítána ze 46 respondentů! Totéž se týká otázky č. 8 (102 %). Zřejmě u obou otázek některá žena odpověděla více než jednou, pak je třeba to ale řádně vysvětlit. Ostatní výsledky jsou prezentovány přehledně.

Diskuse je rozdělena do několika podkapitol, jednotlivé oblasti jsou diskutovány vhodnou formou. Studentka výsledky svého výzkumu zobecňuje, což není možné, neboť daný vzorek rozhodně není reprezentativní pro naši populaci.

Závěr práce je odpovídající, nemám žádné připomínky. Hlavní přínos práce spatřuji ve výzkumné části práce, kladně hodnotím i dotazník vypracovaný studentkou.

Literaturu tvoří celkem 41 titulů českých i zahraničních autorů (z toho 9 x je použit internetový zdroj). Nicméně v textu je citováno pouze 22 zdrojů! Všechny zdroje uvedené v seznamu literatury musí být citovány i v textu! Literatura je citována správně. Práce obsahují celkem 7 příloh, které jsou vhodně zvolené.

Bakalářská práce obsahuje řadu překlepů, ale i hrubé chyby. Dále jsou opakovaně špatně zvoleny koncovky slov, věty jsou občas velmi nejasně formulované, někdy jsou velmi dlouhé a studentka spojuje informace, které by měly být podány odděleně, např. ve dvou i více větách.

Celkové stanovisko:

Práce se zabývá se aktuálním a důležitým tématem. Teoretická část je celkem přehledná, kapitoly jsou vhodně zvolené. V teoretické části práce autorka občas ne zcela přesně podává dané informace, což snižuje hodnotu práce. Empirická část práce je poměrně pěkně zpracovaná. Cíle práce byly splněny. Výsledky na základě zpracovaných 77 dotazníků jsou většinou jasné a přehledné (až na otázky č. 5 a 8). Závěr práce je odpovídající. Práce s literaturou nebyla zvládnuta bez chyb, v seznamu literatury studentka uvádí celkem 41 titulů, v práci je citována zhruba polovina. Práce také obsahuje řadu překlepů i gramatické chyby.

Náměty pro diskusi:

- Jak je organizována prevence karcinomu prsu a mamografický screening v některých jiných zemích Evropské unie?
- Ve Vašem výzkumu 67 % žen souboru uvedlo, že si pravidelně vyšetřují prsy a 63 % uvedlo, že zná správnou techniku. Co doporučujete, aby se zvýšilo procento žen, které si prsy pravidelně vyšetřují?

Závěrečnou bakalářskou práci klasifikuji **dobře**.

V Hradci Králové 24.5.2010

MUDr. Lenka Hodačová, Ph.D.
Ústav sociálního lékařství
Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové